

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи
№02 Каріна ІВ МАШКАЛО

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність 073 "Менеджмент"
Освітній рівень другий (магістерський)
Освітня програма Управління навчальним закладом

Статус дисципліни обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Завідувач кафедри
педагогіки, іноземної філології та перекладу

Тетяна БОРОВА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу
Протокол № 1 від 25.08.2022 р

Розробник(-и):

Кравченко Г.Ю., д.пед.н., проф. кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Багатоаспектність проблеми удосконалення управління людськими ресурсами потребує аналізу змін на ринку праці під впливом різноманітних факторів, дослідження демографічних процесів на сучасному етапі розвитку держави, формування науково-методичного та інформаційного забезпечення управління людськими ресурсами. Зважаючи на те, що переважна більшість магістрів, які навчаються в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця за спеціальністю 073 "Менеджмент", не мають спеціальної управлінської освіти існує необхідність у запровадженні навчальної дисципліни, яка б висвітлювала питання наукового управління і, відповідно, формувала у них зазначену компетентність.

Навчальна дисципліна "Управління людськими ресурсами" є обов'язковою дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 073 "Менеджмент" ОП "Управління навчальним закладом" для всіх форм навчання.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування комплексу системи знань і навичок з теорії та практики управління людськими ресурсами як системи накопичення, підвищення і ефективного використання людського капіталу.

Об'єктом навчальної дисципліни є людські ресурси та процеси відтворення і їх використання в умовах організації.

Предметом навчальної дисципліни є задачі та функції системи управління людськими ресурсами.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Психологія управління	Управління освітньою діяльністю
Правові та фінансово-економічні аспекти управління закладом освіти	Управління розвитком
Інформаційні технології в освіті	Інноваційні маркетингові комунікації в освіті

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Навчальна дисципліна «Управління людськими ресурсами» забезпечує набуття здобувачами освіти інтегральної компетентності – набуття здатності розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук

Компетентності	Результати навчання
ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення
СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління	РН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями
СК8. Здатність	РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та

використовувати психологічні технології роботи з персоналом.	забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність
СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.	РН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом)
ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	РН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти та основні категорії управління людськими ресурсами

- Тема 1. Предмет, методи і завдання дисципліни управління людськими ресурсами
- Тема 2. Сучасні підходи до управління людськими ресурсами
- Тема 3. Суспільна організація праці в системі управління людськими ресурсами
- Тема 4. Забезпечення якості системи управління людськими ресурсами
- Тема 5. Управління розвитком людського потенціалу в умовах організації

Змістовий модуль 2. Основні напрямки управління людськими ресурсами

- Тема 6. Планування і прогнозування людських ресурсів
- Тема 7. Управління професійним та кар'єрним розвитком людських ресурсів в організації
- Тема 8. Ефективність управління людськими ресурсами
- Тема 9. Трудові конфлікти та методи їх розв'язання
- Тема 10. Сучасні тенденції в управлінні людськими ресурсами

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни для формування компетентностей та досягнення результатів навчання під час лекцій і практичних занять використовуються різноманітні форми та методи навчання: проблемні лекції (тема 7 – тема 9), дискусії (тема 1, тема 8; 10), моделювання професійних ситуацій (тема 4 – тема 7; 8), робота в малих групах (тема 3, тема 7 – 10), індивідуальна робота під час виконання творчих завдань (тема 1 – тема 5).

Практичні заняття проводяться у вигляді спеціально розроблених практичних робіт під час виконання яких у повній мірі використовуються методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю і самоконтролю ефективності навчально-пізнавальної діяльності. Зокрема, це моделювання професійних ситуацій (модуль 1 – теми 3, 5; модуль 2 – теми 2–5), створення ситуацій апперцепції (модуль 1 – теми 1,2,4; модуль 2 – тема1), створення ситуацій пізнавальної новизни модуль 1 – теми 1), аналітичні, синтетичні методи (модуль 1 – теми 1,2; модуль 2 – тема 1). На всіх заняттях широко використовуються сучасні методи презентації знань.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих у здобувачів компетентностей враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Управління людськими ресурсами» охоплюють лекційні і практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних

занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів).

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: написання тести – 5 балів; виконання кейсів – 45 балів. Модульний контроль проводиться у формі написання письмових контрольних робіт за відповідний змістовими модулями – 10 балів.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену відповідно до графіку освітнього процесу. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей (40 балів). Екзаменаційний білет включає завдання трьох рівнів складності: завдання 1 – діагностичні – максимум по 12 балів; завдання 2 - діагностичні – максимум по 8 балів; завдання 3 - евристичне – максимум 20 балів. Студент є атестованим за умови наявності у нього 60 балів.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція № 1 «Предмет, методи і завдання дисципліни управління людськими ресурсами».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 1 «Предмет, методи і завдання дисципліни управління людськими ресурсами».	тести	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Огляд літературних джерел за темою, вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція № 2 «Сучасні підходи до управління людськими ресурсами».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 2 «Практика управління людськими ресурсами».	тести	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Огляд літературних джерел за темою, вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.		
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція № 3. «Суспільна організація праці в системі управління людськими ресурсами».		

3	Практичне заняття	Практичне заняття № 3 «Організація праці в системі управління людськими ресурсами».	виконання кейсів (нормативно-правове забезпечення діяльності організації)	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Огляд літературних джерел за темою, вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття		
Т е м а 4	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 4. «Забезпечення якості системи управління людськими ресурсами».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 4 «Система управління людськими ресурсами в освітніх організаціях».	виконання кейсів (нормативно-правове забезпечення якості діяльності організації)	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Ознайомитися з процедурами створення внутрішніх систем забезпечення якості освіти в закладах освіти.		
Т е м а 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 5 «Управління розвитком людського потенціалу в умовах організації».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 5 «Забезпечення системи управління людськими ресурсами».	виконання кейсів (кваліметричні моделі)	5
		Контрольна робота за підсумками модулю 1	Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Розглянути механізми управління щодо визначення якості забезпечення освіти.		
Т е м	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 6 «Планування і прогнозування людських ресурсів»..		

а 6	Практичне заняття	Практичне заняття № 6 «Планування і прогнозування людських ресурсів».	виконання кейсів (експертне оцінювання моделі розвитку організації)	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	З'ясувати вплив системного підходу на процеси управління людськими ресурсами в напрямку їх розвитку.		
Т е м а 7	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 7 «Управління професійним та кар'єрним розвитком людських ресурсів в організації».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 7 «Формування загальноосвітнього та кваліфікаційного рівня людських ресурсів».	виконання кейсів (вектор індивідуального професійного розвитку)	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	З'ясувати особливості процесів планування кар'єрного розвитку.		
Т е м а 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 8 «Оцінка рівня розвитку організацій».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 8 «Ефективність управління людськими ресурсами».	виконання кейсів (презентація моделей розвитку керівника організації)	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Розглянути механізми управління щодо визначення ефективності управління людськими ресурсами.		
Т е м а 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція № 9 «Трудові конфлікти та методи їх розв'язання».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 9 «Конфлікти. Ефективні методи розв'язання конфліктів».	тести	5
Самостійна робота				

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Визначити ефективні методи розв'язання трудових конфліктів		
Т е м а 1 0	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція № 10 «Сучасні тенденції в управлінні людськими ресурсами».		
	Практичне заняття	Практичне заняття № 10 «Характеристика тенденцій в управлінні людськими ресурсами».	есе	5
		Контрольна робота за підсумками модулю 2	Контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	З'ясувати сучасні тенденції в управлінні людськими ресурсами.			
	Екзамен			40

Рекомендована література

Основна

1. Алексеева М. М. Планування діяльності фірми : [навч.-метод. Посібн.] / М. М. Алексеева. – К.: Фінанси та статистика, 2019. – 245 с
2. Качан Є. П. Управління людськими ресурсами : навч. посібн. / Є. П. Качан, Д. Г. Шушпанов. – К. : Вид. Дім "Юридична книга", 2021. – 258 с.
3. Осовська Г. В. Управління людськими ресурсами : навч. посібн. / Г. В. Осовська, О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2018. – 224 с.
- Прус Л. Р. Управління потенціалом підприємства : навч. пос. / Людмила Романівна Прус. – Хмельницький : Метод. – ред. центр ПВНЗ «УЕП», 2020. – 483 с.

Додаткова

4. Богиня Д. П. Основи економіки праці / Д. П. Богиня, О. А. Грішнова. – К. : Знання-Прес, 2018. – 314 с.
5. Ильин А. И. Планирование на предприятии: Учебник. – Мн.: Новое знание, 2019. – 636 с.
6. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник / А. М. Колот. – К. : КНЕУ, 2019. – 338 с.
7. Петрова І. Оплата праці в мотиваційній системі сучасного підприємства // Україна: аспекти праці / І. Петрова. – 2019. – № 7. – С. 22–27.
8. Петюх В. М. Ринок праці : навчальний посібник / В. М. Петюх. – К. : КНЕУ, 2019. – 288 с.
10. Ушацький С. А. Основи управління : навч. посібн. / С. А. Ушацький, В. П. Яковенко. – К. : КНЕУ, 2019. – С. 4–11.
11. Федонін О. С. Потенціал підприємства : навч. посібн. / О. С. Федонін, І. М. Рєпіна, О. І. Олексик. – К. : КНЕУ, 2018. – 316 с.

Інформаційні ресурси

12. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. (зі змінами, внесеними згідно із Законом України 43 № 2443-VIII від 25.07.2018 р.). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

13. Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМ України № 1133 від 27.12.2019 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1133-2019-%D0%BF>

14. Про дошкільну освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 2628-III від 11.07.2001 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 2581-VIII від 04.11.2018 р.). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.

15. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

16. Розміщення навчально-методичного забезпечення на сайті ПНС за навчальної дисципліни для денної форми навчання <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7799>